

Randvoorwaarden om de RES-ambities te kunnen waarmaken

Provincie Noord-Brabant en de vier Brabantse RES-regios

	Randvoorwaarde
1	Laagvlieggebied in relatie tot windmolens
2.	Financiële randvoorwaarden
3.	Externe veiligheid
4.	Kader voor verdeling netcapaciteit
5.	Zon-op-dak
6.	Warmte

Voor de uitvoering van de RES zijn aanvullende instrumenten en middelen van het Rijk noodzakelijk. De belangrijkste hiervan zijn:

1. Laagvlieggebied in relatie tot windmolens

Een deel van het laagvlieggebied Maas en Waal voor helikopters in het rivierengebied, ligt binnen de provincie Noord-Brabant. Voor dit gebied gelden geen wettelijke beperkingen, anders dan dat men bij ontwikkelingen rekening moet houden met de functie van het gebied als laagvlieggebied. Gebleken is dat de luchtmacht, ondanks het ontbreken van wettelijke regels, toch de ontwikkeling van windturbines in het laagvlieggebied zoveel mogelijk tegen wil houden. In Brabant gaat het onder meer over de Overdiepse Polder en grote delen van het rivierengebied binnen de gemeenten Oss en 's-Hertogenbosch. Dit leidt tot de volgende verzoeken:

- a) Op Rijksniveau dient een integrale afweging te worden gemaakt tussen het belang van het gebied als laagvlieggebied vs. het belang van het laagvlieggebied Maas en Waal voor het kunnen voldoen aan de energieopgave (windenergie);
- b) Het Rijk wordt gevraagd om het Ministerie van Defensie te betrekken in deze integrale afweging;
- c) Het Rijk wordt gevraagd aan te geven aan welke criteria het laagvlieggebied Maas en Waal moet voldoen om te blijven fungeren als laagvlieggebied, terwijl dit gebied eveneens wordt benut voor de energieopgave. Indien plaatsing van de windturbines in de laagvlieggebieden onmogelijk blijkt, kunnen wij de RES-ambities in Noordoost Brabant en Hart van Brabant niet waarmaken.

2. Financiële randvoorwaarden¹

- a) Vanuit het Klimaatakkoord dient voor elke fase voldoende budget beschikbaar te worden gesteld voor de uitvoering van de RES-afspraken. De ervaring (Wind A16) leert dat bijvoorbeeld plankosten onder de omgevingswet fors kunnen oplopen ('Wind A16': ca. €3

¹ Zie ook aangenomen motie VNG-congres in December 2019

- mln., voor een project als de duurzame polder – het gebied tussen Oss en den Bosch - betekent dit naar verwachting een nog hoger bedrag)
- b) Het pakket aan financiële stimulering voor grootschalige en kleine projecten die invulling geven aan de RES (subsidie, fiscale maatregelen, saldering) zijn gegarandeerd/voldoende inzichtelijk/ voorspelbaar/werkbaar tot 2030. Als voorbeeld noemen we het behoud van voldoende SDE-subsidie voor zon en wind.
 - c) Voor het onderwerp 'windenergie en tot hoogtebeperkingen in relatie tot de aanwezigheid van militaire vliegvelden' verzoeken wij om een aparte SDE-categorie in te richten die ook van toepassing is voor gebieden waar windturbines boven 150 meter wel mogelijk zijn maar waar deze tot maximaal 180 meter hoog kunnen vanwege radarverstoring, daar er anders voor grote delen van Brabant geen haalbare businesscase is op te stellen. De normale SDE is inmiddels zo laag geworden dat windturbines van 180 meter in opstelling tot circa 8 windturbines niet meer rendabel zijn, terwijl in Brabant diverse gebieden uitermate geschikt zijn voor kleinere opstellingen windenergie, maar waar defensieradar leidt tot hoogtebeperkingen van 180 meter.

3. Externe veiligheid

Vanuit externe veiligheid moet bij de plaatsing van windturbines rekening worden gehouden met risicovolle installaties. Plaatsing van windturbines op bestaande bedrijventerreinen/bij bestaande bedrijven is daarbij makkelijker dan plaatsing op nog te ontwikkelen/uit te geven bedrijventerreinen. Dit komt vooral voort uit een verschil in interpretatie van bestaande (milieu)regels. Dit maakt de ontwikkeling van nieuwe, duurzame bedrijventerreinen, moeilijk. Dit probleem is een aantal jaren geleden al bij het rijk aangekaart maar tot nu toe is hier geen oplossing voor gevonden.

Randvoorwaarde: De experimenteerstatus op grond van de Crisis- en herstelwet van toepassing te verklaren wanneer deze situaties zich gaan voordoen.

4. Kader voor verdeling netcapaciteit

Een kader voor de verdeling van de schaarse netcapaciteit, analoog aan de verdeling van woningcontingenten. Het verdelen van schaarste in de netcapaciteit speelt op de korte en middellange termijn voor al geplande capaciteitsuitbreidingen. Op de lange termijn kunnen de maatschappelijke kosten verlaagd worden en het tempo omhoog mits een regionaal kader voor verdeling van de netcapaciteit mogelijk is.

Beoogd wordt dat de netbeheerder niet meer de verplichting heeft om elk wind- of zonnepark aan te sluiten. Als deze verplichting er niet meer is, kunnen netwerkbeheerders, gemeenten en provincie samen afspraken maken welke parken een aansluiting krijgen. Dan kunnen andere motieven zoals maatschappelijke kosten, ruimtelijke afweging e.d. ook nadrukkelijker een rol gaan spelen.

Dit leidt tot de volgende verzoeken aan het Rijk:

- a) Het mogelijk maken van een flexibele inzet van de reservecapaciteit in de stations en het net (de 'vluchtstrook');
- b) Het mogelijk maken van 'Meerdere Leveranciers Op Een Aansluiting ('Mloea'), bijvoorbeeld voor de combinatie van zonnepark en windpark;

- c) Het wettelijk mogelijk maken om nieuwe bronnen op een 'wachlijst voor aansluiting' te zetten;
- d) Het uitwerken van een provinciale rol bij de verdeling van netcapaciteit;
- e) Het wettelijk mogelijk maken om elektriciteitsbronnen op piekmomenten af te koppelen.

Op provinciaal niveau wordt momenteel gezien in de omgevingsverordening eenzelfde soort regeling kan worden opgenomen als die voor woningen en bedrijventerreinen.

5. Zon-op-dak

Een regeling die het mogelijk maakt om zon-op-dak bij bedrijfspanden af te dwingen, zodat bedrijven alleen een bouwvergunning kunnen krijgen wanneer hun bedrijfspanden vanaf een bepaald dakoppervlak middels het plaatsen van zonnepanelen en/of andere klimaatadaptieve maatregelen een bijdrage levert aan energie- en klimaatdoelen. Dit kan fors bijdragen aan de elektriciteitsproductie, waardoor de druk op de realisatie van grootschalige opwek in het buitengebied vermindert.

Dit leidt tot de volgende verzoeken:

- a) Het Rijk (en overheden) wordt verzocht om 'zon op dak' extra te stimuleren door subsidie te verlenen voor 'niet-aan-het-net leveren'. Dit door 'off-grid' oplossingen bij bestaande en nieuwe bedrijfshallen te stimuleren;
- b) Het Rijk stimuleert middels het bouwbesluit 'zon op bedrijfsdaken' door verplichtingen bij nieuwbouw.

6. Warmte

Regels en middelen die leiden tot een financieel haalbare businesscase voor warmteprojecten, mede gelet op financieringsrisico's en marktordening.